

Cyber sigurnost

Angažman Misije OSCE-a u BiH (Misija) u oblasti cyber sigurnosti usmjeren je na unapređenje kapaciteta BiH da odgovori na sigurnosne prijetnje koje proizlaze iz cyber prostora u skladu s njezinim obavezama kao države članice OSCE-a. Pri radu se koristi racionaliziran i sveobuhvatan pristup koji uključuje spektar podrške u rasponu od strateške do operativne. Ovi napori uključuju podršku razvoju harmonizovanog strateškog okvira za cyber sigurnost, uspostavljanje timova za odgovor na računarske incidente (CERT) i izgradnju kapaciteta za borbu protiv cyber kriminala.

Međunarodne obaveze

BiH se u političkom kontekstu obavezala da će provoditi obaveze prema OSCE-u proizišle iz [odluka Ministarskog vijeća OSCE-a o povećanju napora na smanjenju rizika od sukoba zbog korištenja](#)

[IKT-a](#) i dogovorenog paketa [Mjera za izgradnju povjerenja \(CBM-a\) za smanjenje rizika od sukoba zbog upotrebe IKT-a](#). Ispunjenje ovih obaveza omogućava povećanje predvidljivosti i transparentnosti čime se smanjuje mogućnost pogrešnih percepcija i sukoba

u cyber domeni. U svjetlu procesa pristupanja EU, BiH je također izrazila odlučnost da primjenjuje mjere za visoki nivo sigurnosti mrežnih i informacionih sistema širom EU ([NIS Direktiva](#)) i ispuni [Opštu direktivu EU o zaštiti podataka](#). BiH ima za cilj i implementirati [Konvenciju Vijeća Evrope iz Budimpešte o cyber kriminalu](#) i njene protokole, a koja služi kao smjernica za bilo koju državu koja razvija svoje zakonodavstvo i saradnju u borbi protiv cyber kriminala.

Glavni izazovi

BiH još uvijek nema službeni i dogovoreni strateški pristup za reagovanje na prijetnje cyber sigurnosti. BiH je i dalje jedina država u Jugoistočnoj Evropi koja nema strategiju cyber sigurnosti na državnom nivou,

kao ni CERT. Glavni izazovi su nedostatak koordinacije, nedovoljno usklađen pristup, neadekvatni kapaciteti i odsustvo strateške vizije. Postojeće zakonodavstvo tek treba u potpunosti uskladiti s relevantnim pravnim tekovinama EU, a ne postoji ni sveobuhvatni zakon o sigurnosti informacija.

[Odluka Vijeća ministara BiH o dodjeljivanju CERT-a za institucije BiH iz 2017.](#) godine još uvijek zahtijeva institucionalnu operacionalizaciju. Također, ključni nacionalni prioriteti sadržani u [Politici upravljanja informacijskom sigurnošću za razdoblje od 2017. do 2022. godine za institucije BiH](#), tek treba da budu operacionalizovani, kao što je uspostava mehanizama

za adekvatno reagiranje na savremene izazove digitalnog doba.

Sve ovo ostavlja javni i privatni sektor u BiH, kao i pojedine građane, vrlo ranjivim na rastuće prijetnje u cyber prostoru, uključujući cyber napade i terorizam koji ciljaju kritičnu infrastrukturu. Prema statističkim podacima novoosnovanog akademskog CERT-a u BiH, država se dnevno suočava s 300 000 do 400 000 cyber napada ili dva do tri miliona sedmično. Cyber napadi ciljani na Parlamentarnu skupštinu BiH i Centralnu izbornu komisiju BiH, počinjeni 2022. godine, ukazali su kako na ranjivost IKT sistema tako i na hitnost rješavanja nedostataka cyber sigurnosti kako bi se zaštitili demokratski procesi i lični podaci.

Uloga Misije

Pod pokroviteljstvom Misije, akteri na državnom nivou BiH izradili su i usvojili strateški okvir za cyber sigurnost koji se postepeno realizuje kroz strategije i akcijske planove na različitim nivoima vlasti. Misija pruža pomoć i u uspostavi, osposobljavanju i umrežavanju CERT-ova, kao ključnih zaštitnih i interventnih mehanizama na polju cyber sigurnosti.

Misija podržava rad Neretva grupe - stručnjaci za cyber sigurnost i kreatori politika rada koji rade na izradi inicijativa i politika rada u oblasti cyber sigurnosti. Misija koordinira i međunarodnu saradnju u pružanju podrške cyber sigurnosti u BiH, tako što pomaže u objedinjavanju resursa i osiguranju sinergije u radu.

Pod pokroviteljstvom Misije, raznovrsna grupa aktera na državnom i entitetskom nivou izradila je i usvojila [Smjernice za strateški okvir cyber sigurnosti u BiH](#). Ovaj važan dokument koji je zasnovan na dobrim praksama nacionalnih sigurnosnih strategija EU u oblasti cyber sigurnosti, operacionalizira OSCE IKT / cyber CBM i predstavlja osnovu za razvoj potrebnih strategija i akcionih planova za cyber sigurnost BiH. Smjernice, koje su opsežne i sveobuhvatne prirode, bave se prioritarnim područjima za unapređenje cyber sigurnosti u BiH u skladu s međunarodnim standardima.

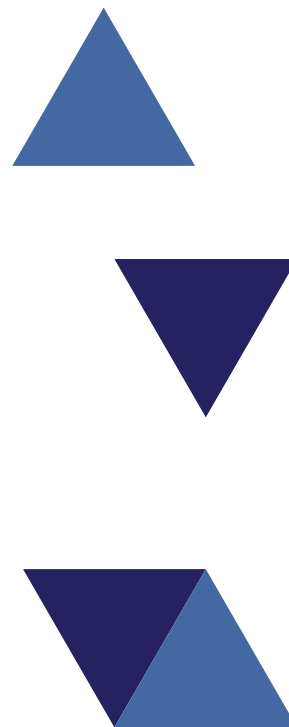
Kroz donaciju najsavremenije IT opreme i u skladu sa [Strategijom BiH za uspostavu CERT-a iz 2011. godine](#), Misija je podržala tehničku uspostavu akademskog CERT-a u BiH. Ovaj specijalizirani tim stručnjaka za cyber sigurnost sada radi na prevenciji i otkrivanju cyber incidenata i cyber napada koji ciljaju institucije javnog i privatnog sektora.

Naredni koraci

Pružanjem podrške BiH u operacionalizaciji OSCE IKT/cyber CBM, Misija će doprinijeti očuvanju i jačanju međudržavne saradnje, transparentnosti i stabilnosti, te time, smanjenju rizika od sukoba koji proizilazi iz upotrebe IKT-a. [Smjernice za strateški okvir cyber sigurnosti u BiH](#) i dalje predstavljaju osnovu za izradu strategija i akcijskih planova u BiH, kao i za BiH.

U smislu samog značaja CERT-ova za djelotvorno sprečavanje i odgovor na cyber napade, uz podršku Misije njihova uspostava, izgradnja kapaciteta i umrežavanje u BiH biće jedan od prioriteta.

Slično tome, omogućavanjem i promocijom većeg i značajnijeg angažmana žena i omladine, Misija će doprinijeti raznovrsnom sastavu stručnjaka i stručnjakinja na polju cyber sigurnosti.

Za više informacija
skenirajte QR kod.

Misija OSCE-a u Bosni i Hercegovini

Fra Anđela Zvizdovića 1, UNITIC Toranj A
71000 Sarajevo
Bosna i Hercegovina

Tel: +387 33 952 100
Fax: +387 33 442 479
press.ba@osce.org
www.osce.org/bih

Pratite misiju OSCE-a u BiH

